

Beschrijving van de vorstelijke graftomben en het gedenkteeken van Hugo de Groot in de Nieuwe Kerk te Delft

<https://hdl.handle.net/1874/234968>

mm 11591

Bn. 1898 IV¹⁴

BESCHRIJVING
VAN DE
VORSTELIJKE GRAFTOMBEN
EN HET
Gedenkteeken van Hugo de Groot
IN DE
NIEUWE KERK
TE
DELFT,
Op verzoek van H. H. Herkivoogden,
DOOR
D^r. G. MORRE.

— Niet in den handel —

TWEEDE DRUK.

DELFT. — P. J. KOUMANS. — 1898.

Mededeelingen.

- 1°. Photographieën van de graftomben, gewaarmerkt met het kerkelijk stempel, zijn tot den daarop vermelden prijs verkrijgbaar in het koor der Kerk.
- 2°. Voor het bezichtigen der Kerken op **Zondag** zijn toegangsbewijzen óók Zaterdags te voren verkrijgbaar.
- 3°. Het is den koster ten strengste verboden fooien aan te nemen, op verbeurte zijner betrekking; hij is verantwoordelijk voor zijne helpers.
- 4°. De koster of zijne helpers zijn verplicht de bezoekers met de meeste voorkomendheid te behandelen.

INHOUD.

	Bladz.
I. Praalgraf van <i>Willem I</i> , Prins van <i>Oranje-Nassau</i> . .	5
II. Gedenkteecken van Prins <i>Willem Frederik George</i> . .	12
III. Gedenksteen van Prins <i>Willem Alexander Ernest</i> <i>Casimir</i>	13
IV. Gedenkteecken van <i>Hugo de Groot</i>	13

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

3052 390 0

BESCHRIJVING
VAN DE
Vorstelijke Graftomben
EN HET
Gedenkteeken van Hugo de Groot
IN DE
NIEUWE KERK TE DELFT.

I.
PRAALGRAF
van
WILLEM DEN EERSTEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU enz.
(1533—1584)

De bouw van dit praalgraf is, op last van de Staten-Generaal, door den beroemden Nederlandschen bouwmeester en beeldhouwer *Hendrik de Keyser* (1565—1621) in 1609 begonnen en na 1620 voltooid. ¹⁾ Het vorstelijk gedenkteeken in renaissance-stijl, dat wegens zijne fraaiheid de grootste aandacht en bewondering verdient, is geplaatst in het koor der Kerk. Het is lang 5,66, breed 4,25 en hoog 7,65 Meter.

De drie tredevormige verhoogingen, waarop de tombe rust, zijn van Dinantschen steen en te zamen hoog 0,57 M.; de tombe zelf is van dezelfde steensoort en heeft eene hoogte van 0,66, eene lengte van 2,52 en eene breedte van 1,03 M. Zij is versierd met gesneden lijsten en metalen ornamenten, waarop het beeld van den Prins levensgroot, in vorstelijk gewaad, op eene van zuiver, wit Italiaansch marmer kunstig en uitmuntend fraai gewerkte matras rust. Aan de voeten van het beeld ligt 's Prinsen hond, die na den dood van zijn heer niets meer wilde nuttigen en van honger en dorst omkwam. Het beeld, de matras en de hond zijn uit één stuk vervaardigd.

Rondom de tombe staan 22 kolommen (Dorisch-renaissance) van zwart Italiaansch geaderd marmer, zonder de pedestallen 1,80 M. lang en 0,23 M. dik. De pedestallen, basementen en kapiteelen dezer kolommen zijn van wit marmer. De vier zijden der pedestallen

¹⁾ Deze jaartallen geeft de geschiedschrijver BOR. Volgens de laatste onderzoeken echter is de bouw anno 1616 begonnen en door PIETER DE KEYSER, zijn oudsten zoon, na zijns vaders dood voltooid.

bestaan uit platen van geaderd marmer, en de acht groote platen, geplaatst achter de acht paren zuilen, zijn met Dinantschen steen ingelegd. De ruimten tusschen den kolommen-aanleg bevatten elk drie nissen van wit Italiaansch marmer; de nissen aan de zijde van de tombe zijn versierd met zestien metalen wapenschilden in hunne kleuren, vertoonende de vier kwartieren van 's Prinsen blazoën, te weten: NASSAU, STOLBERG, HESSEN, KÖNIGSTEIN, welke op zoodanige wijze geplaatst zijn, dat, van welken kant de tombe ook beschouwd wordt, men er altijd vier in het oog krijgt. Op de uiterste vier hoeken van het monument bevinden zich wit-marmeren ronde pedestallen, elk versierd met het aangezicht eener vrouw en festoenen van metaal, die rusten op een basement van Dinantschen steen. Op elk dezer pedestallen is nog een kleiner geplaatst van gemengd zwart marmer, waarvan de onderste plint en het bovenste lijstwerk uit Dinantschen steen vervaardigd zijn. Op ieder dezer vier pedestallen staat, vóór eene nis van Dinantschen steen, welke 1,93 M. hoog en 0,72 M. breed is, een metalen vrouwenbeeld. Deze vrouwenbeelden, uitmuntende door voortreffelijke bewerking, stellen voor de GERECHTIGHEID, de VRIJHEID, den GODSDIENST en de DAPPERHEID.

De GERECHTIGHEID draagt in de rechterhand eene vergulde weegschaal en houdt de linkerhand in de zijde, terwijl haar blik op den evenaar der balans gevestigd is. Links van het beeld leest men het devies: SAEVIS TRANQUILLUS IN UNDIS (*Gerust te midden der woedende baren*), voorgesteld door een ijsvogel in zijn nest en eene rots, welke door de winden gebeukt wordt, terwijl eene hand met een schepter uit de wolken verschijnt boven eene opkomende zon; rechts ziet men de woorden: JE MAINTIENDRAI (*Ik zal handhaven*), voorgesteld door eene geopende hand uit de wolken boven twee gekruiste ankers, omringd door water en vuurvlammen.

De VRIJHEID heeft in de rechterhand een vergulden schepter en in de linkerhand een vergulden hoed, waarop met groote zwarte letters staat: AUREA LIBERTAS (*Gulden vrijheid*); ter linkerzijde leest men de woorden: JE MAINTIENDRAI PIÉTÉ ET JUSTICE (*Ik zal godsdienst en gerechtigheid handhaven*), voorgesteld door eene hand uit de wolken, houdende eene weegschaal boven een brandend altaar; aan de rechterzijde bevindt zich de spreuk: TE VINDICE TUTA LIBERTAS (*Wanneer*

gij wreker zijt, is de vrijheid veilig), voorgesteld door een geopend boek, liggende op eenige bladen perkament, waaraan zeven zegels hangen, terwijl in gouden Hebreuwsche karakters de naam JAHVEH in de wolken staat geschreven.

De GODSDIENST houdt in de rechterhand een opengeslagen boek, waarin zij met aandacht schijnt te lezen; de linkerhand omklemt een verguld tempeltje, dat met den onderkant op de dij van haar linkerbeen rust, waarmede het beeld op een vierkanten zwarten steen staat, versierd met den naam CHRISTUS in vergulde letters. Dit beeld heeft aan weerskanten dezelfde motto's en zinnebeelden als dat der Vrijheid.

De DAPPERHEID of KRACHT draagt tot een helm of schouderbedekking de huid van een leeuw. Daar de leeuw aan kracht ook voorzichtigheid paart, zoo stelt deze vrouwenfiguur tevens de VOORZICHTIGHEID of het BELEID voor. Dapperheid en kracht zonder voorzichtigheid of beleid komen weleens door te grooten ijver ten val. Om dit aan te duiden heeft zij in de rechterhand een dorentakje. De linkerhand houdt zij in de zijde. Aan weerszijden van het beeld vindt men dezelfde spreuken en zinnebeelden als bij de gepersonifieerde Gerechtigheid.

De motto's en allegorieën van den Zwijger zijn in acht vierkante platen van wit marmer, geplaatst boven ieder vrouwenbeeld aan weerskanten van het hoofd, zeer kunstig uitgehouwen. De onderdeelen van de kroonlijst boven deze platen, de kroonlijst zelve en de staande randen van het lijstwerk zijn van wit, enkele profillen van het lijstwerk van zwart geaderd marmer. Boven de beelden bevinden zich, tusschen zwart en wit marmer, vier platen van Dinantschen steen. Op elk dezer platen staan vier doodshoofden van wit marmer, omringd door metalen ornamenten; op die doodskoppen rust een vierzijdige obelisk van zwart marmer, 2,69 M. hoog en aan den voet 0,36 M. dik; op den top dezer vier obeliskten zijn met bladgoud vergulde koperen ballen aangebracht, van 0,19 M. in omtrek en voorzien van eene spitse punt. Boven de zuilen verheffen zich zeven wit-marmeren doorbroken boogvormige frontons met metalen ornamenten versierd. Op elke langszijde van het monument boven de middelste kolom ziet men eene met snijwerk omgevene nis met schoon ornamentwerk en op ieder kapiteel zit eene schreiende kinder-

figuur van metaal met eene brandende toorts in elke hand. Tusschen de vier obeliskken bevindt zich eene sierlijke en ronde wit-marmeren koepelvormige afdekking; midden op deze afdekking bevinden zich wit-marmeren voetstukken. Op elk dezer voetstukken staat een metalen kinderbeeld, wijzende met den vinger op eene plaat van zwarten Dinantschen steen, hoog 1 M. en breed 1 M., rondom met koper ornamentwerk versierd en pronkende aan beide zijden van boven met een gevlengeld weenend kinderkopje van metaal. Op dien steen leest men aan beide kanten het navolgende Latijnsche graf-schrift, hetgeen op last van de Staten-Generaal, ter eere van den grooten Oranje-vorst, daarin met vergulde letteren is gegrift:

D. O. M.

ET

AETERNAE MEMORIAE

GULIELMI NASSOVII,

SUPREMI ARAUSIONENSIIUM PRINCIPIS

PATRIS PATRIAE,

QUI BELGII FORTUNIS

SUAS POST HABUIT ET SUORUM:

VALIDISSIMOS EXERCITUS AERE PLURIMUM PRIVATO

BIS CONSCRIPSIT, BIS INDUXIT

ORDINUM AUSPICIS; HISPANIAE TYRANNIDEM

PROFULIT; VERAE RELIGIONIS

CULTUM, AVITAS PATRIAE LEGES

REVOCAVIT, RESTITUIT:

IPSAM DENIQUE LIBERTATEM

TANTUM NON ASSERTAM

MAURITIO PRINCIPI

PATERNAE VIRTUTIS HEREDI FILIO

STABILIENTIAM RELIQUIT;

HEROIS VERE FII, PRUDENTIS, INVICTI:

QUEM

PHILIPPUS II. HISPAN. REX

ILLE EUROPAE TIMOR TIMUIT

NON DOMUIT, NON TERRUIT,

SED EMPTO PERCUSSORE FRAUDE NEFANDA

SUSTULIT.

FOEDERAT. BELG. PROVINC.

PERENNI MERITOR. MONUM.

P. C. C.

De Nederlandsche vertaling dezer regels luidt:

Ter eere van den ALMACHTIGEN GOD en tot eeuwige gedachtenisse aan WILLEM VAN NASSAU, Prins van Oranje, den Vader des Vaderlands, die het welvaren der Nederlanden hooger stelde dan zijn eigen belang en dat der zijnen; die tweemaal, voor het grootste gedeelte op eigen kosten, machtige legers verzamelde en ze tweemaal in 't veld bracht onder het opperbevel der Staten; die Spanje's dwingelandij afwendde; den waren godsdienst en de oude wetten terugriep en herstelde; die ten slotte de nagenoeg verzekerde vrijheid aan PRINS MAURITS, zijn zoon en erfgenaam van de deugden zijns vaders achterliet om haar te bevestigen; den waarlijk vromen, beleidvollen en onoverwinnlijken held, dien Philips II. koning van Spanje, die schrik van Europa, dachtte, doch hem noch tenonderbrengen noch crees kon aanjagen, maar met sneed verraad door de hand van een gehuurden moordenaar ten val bracht, hebben de Vereenigde Nederlandsche Gewesten dit tot een eeuwig gedenkteeken zijner verdiensten doen oprichten.

Aan het hoofdeneinde van het liggende marmeren beeld van den Prins, op den verhoogden vloer, waar de tombe op staat, zit het welgelijkend beeld van den Prins, van metaal vervaardigd, in volle wapenrusting, levensgroot, met het zwaard, de sjerp en den bevelhebbersstaf, met ongedekten hoofde, op een zeer kunstig bewerkten zetel, rustenden op vier gebogen voeten; deze zetel staat nog twee treden (uit Dinantschen steen gehouwen) hooger dan de verhoogde vloer; het kussen met vier kwasten, waarop de Prins zit, benevens de met fraaie pluimen versierde helm, welke op de tweede trede vóór 's Prinsen voeten staat, zijn beide van gegoten metaal.

Achter de voeten van het liggende beeld verheft zich eene FAAM met uitgespreide vleugels, 1,70 M. hoog, van metaal, rustende alleen met de teenen van den linkervoet op vier metalen masken, voorstellende de vier winden; deze faam blaast op eene bazuin, die zij in de eene hand houdt, terwijl zij in de andere mede eene bazuin heeft. Dit laatste beeld wordt voor het grootste kunststuk van het geheele werk gehouden. ¹⁾

¹⁾ Deze Faam weegt niet minder dan 2000 K.G. Door het herhaaldelijk omvallen van het beeld tijdens den bouw van het monument, veroorzaakt door zijn moeilijken en kunstigen stand, heeft het praalgraf nog eenige duizenden guldens meer gekost dan de f28000 - voor dien tijd een zeer aanzienlijk bedrag - waarvoor het was aanbesteed.

Boven het zittende beeld van den Prins is het volle wapen van Oranje-Nassau geplaatst, gedekt met drie helmen, van welke de middelste is versierd met eene vorstelijke kroon, tot helmteeken twee gouden hertshorens hebbende.

De grafkelders, welke onder deze tombe zijn, bevatten de stoffelijke overblijfselen van de volgende Vorsten en Vorstinnen uit het huis van Oranje-Nassau:

	Overleden.	Bijgezet.
1. Prins Willem I	10 Juli 1584.	4 Aug. 1584.
2. <i>Louisa de Colligny</i> , gemalin van Prins Willem I	9 Oct. 1620.	24 Mei 1621.
3. Prins <i>Maurits</i>	23 April 1625.	26 Sept. 1625.
4. <i>Elisabeth</i> , dochter van Prins <i>Frederik Hendrik</i>	4 Aug. 1630.	18 Aug. 1630.
5. <i>Hendrik Lodewijk</i> , zoon van Prins <i>Frederik Hendrik</i>	29 Dec. 1639.	
6. <i>Elisabeth</i> , echtgenoote van <i>Henri de la Tour d'Auvergne</i> , Hertog van <i>Bouillon</i>	17 Mei 1642.	17 Juni 1642.
7. Prins <i>Frederik Hendrik</i>	14 Maart 1647.	10 Mei 1647.
8. <i>Catharina Belgica</i> , dochter van Prins Willem I	12 April 1648.	5 Mei 1648.
9. Prins Willem II	6 Nov. 1650.	8 Maart 1651.
10. <i>Amalia van Solms</i> , gemalin van Prins <i>Frederik Hendrik</i>	8 Aug. 1675.	21 Dec. 1675.
11. Eerstgeboren dochter van Prins Willem IV	19 Dec. 1736.	22 Dec. 1736.
12. Prins Willem IV	22 Oct. 1751.	4 Febr. 1752.
13. <i>Anna</i> , gemalin van Prins Willem IV	12 Jan. 1759.	23 Febr. 1759.
14. <i>Georg Willem Belgicus</i> , oudste zoon van <i>Carel Christiaan</i> , Vorst van <i>Nassau-Weilburg</i>	27 Mei 1762.	1 Juni 1762.
15. Een doodgeboren kind van den Vorst van <i>Nassau-Weilburg</i>	15 Oct. 1767.	24 Oct. 1767.
16. Eerstgeboren zoon van Prins Willem V	23 Maart 1769.	28 Maart 1769.
17. <i>Willem Frederik George</i> , zoon van Prins Willem V	6 Jan. 1799.	3 Juli 1896.

	Overleden.	Bijgezet.
18. <i>Frederica Louisa Wilhelmina</i> , gemalin van den Erfprins van <i>Brunswijk-Wolfenbüttele</i> . . .	15 Oct. 1819.	26 Oct. 1819.
19. <i>Frederika Sophia Wilhelmina</i> , gemalin van Prins <i>Willem V</i> . . .	9 Juni 1820.	27 Nov. 1822.
20. <i>Willem Alexander Ernest Casimir</i> , zoon van Koning <i>Willem II</i> . . .	22 Oct. 1822.	10 Mei 1840.
21. <i>Willem Frederik Nicolaas Karel</i> , oudste zoon van Prins <i>Willem Frederik Karel</i>	1 Nov. 1834.	5 Nov. 1834.
22. <i>Frederica Louisa Wilhelmina</i> , gemalin van Koning <i>Willem I</i> . . .	12 Oct. 1837.	26 Oct. 1837.
23. Koning <i>Willem I</i>	12 Dec. 1843.	2 Jan. 1844.
24. <i>Willem Frederik Nicolaas Albert</i> , zoon van Prins <i>Willem Frederik Karel</i>	23 Jan. 1846.	28 Jan. 1846.
25. <i>Willem Alexander Frederik Constantijn Nikolaas Michiel</i> , zoon van Koning <i>Willem II</i>	20 Febr. 1848.	21 April 1848.
26. Koning <i>Willem II</i>	17 Maart 1849.	4 April 1849.
27. <i>Willem Frederik Maurits Alexander Hendrik Karel</i> , oudste zoon van Koning <i>Willem III</i>	4 Juni 1850.	10 Juni 1850.
28. <i>Anna Paulowna</i> , gemalin van Koning <i>Willem II</i>	1 Maart 1865.	17 Maart 1865.
29. <i>Louisa Augusta Wilhelmina Amalia</i> , gemalin van Prins <i>Willem Frederik Karel</i>	6 Dec. 1870.	21 Dec. 1870.
30. <i>Amalia Maria da Gloria Augusta</i> , gemalin van Prins <i>Willem Frederik Hendrik</i>	1 Mei 1872.	17 Mei 1872.
31. <i>Sophia Frederica Mathilda</i> , eerste gemalin van Koning <i>Willem III</i>	3 Juni 1877.	20 Juni 1877.
32. <i>Willem Frederik Hendrik</i> , zoon van Koning <i>Willem II</i>	14 Jan. 1879.	25 Jan. 1879.
33. <i>Willem Nicolaas Alexander Frederik Carel Hendrik</i> , zoon van Koning <i>Willem III</i>	11 Juni 1879.	26 Juni 1879.
34. <i>Willem Frederik Karel</i> , zoon van Koning <i>Willem I</i>	8 Sept. 1881.	23 Sept. 1881.
35. <i>Willem Alexander Karel Hendrik Frederik</i> , zoon van Koning <i>Willem III</i>	21 Juni 1884.	17 Juli 1884.
36. Koning <i>Willem III</i>	23 Nov. 1890.	4 Dec. 1890.

II.
 GEDENKTEEKEN
 van
 WILLEM FREDERIK GEORGE,
 zoon van Prins WILLEM V.

Dit gedenkteeken bevindt zich aan de Oostzijde van het praalgraf van Willem den Zwijger. Het werd vervaardigd in de jaren 1806—1808 door den wereldberoemden Italiaanschen beeldhouwer *Canova* (1757—1822) tot een grafmonument voor *Willem Frederik George*, zoon van Prins *Willem V*, die in 1799 te Padua overleed en aldaar den 8sten Januari in het klooster der Eremitani begraven werd. In het jaar 1896 is het stoffelijk overschot en het gedenkteeken van den prins, die bestemd scheen om de glorie te doen herleven der groote mannen van zijn luisterrijk geslacht, naar Delft overgebracht.

Het monument, geplaatst op eenige hoogte boven den grond tegen den kerkmuur, is aan den onderkant breed 1,34 M., terwijl de hoogte ongeveer het dubbele hiervan bedraagt. Het melkwit Carrarisch marmer, waaruit het geheel is vervaardigd, komt schoon uit tegen den steenrooden achtergrond, op den kerkwand aangebracht.

In hoog relief uitgebeiteld zien wij rechts eene jonge vrouw, Grieksch naar vorm en kleed, gezeten op een laag stoeltje of tabouret, rustende op vier pooten. Deze figuur zit voorover gebogen te treuren. De rechterhand houdt zij onder het hoofd, terwijl de linkerarm in den schoot ligt. Haar linkervoet rust op een voetenbankje. Boven haar hoofd is het woord PIETAS (*Pieteit*) gegrift. Vóór haar staat een kraanvogel, als een zinnebeeld van moederlijke gehechtheid. Men herinnert zich, dat de kraan reeds bij de Grieken een heilige vogel was, omdat hij zijnen jongen zulk eene groote, opofferende liefde betoont. De bedroefde vrouwenfiguur stelt voor het Vaderland in rouw, dat eene van hare voor altijd verloren illusiën betreurt.

Links boven het hoofd der vrouw hangt aan een nagel een zwaard en rond schild als tropee voor den Prins, die zich, o. a. in het beleg van Kehl (1797), als krijgsman onderscheiden had. Tot randscript heeft het schild de woorden FRID. WILLELMO D' ORANGE.

Midden in het geornamenteerde fronton bevindt zich een lauwerkrans met naar links en rechts uitwapperende linten. Het geheel is door meesterlijke uitvoering en reinen eenvoud treffend schoon.

III.

GEDENKSTEEN

VAN

WILLEM ALEXANDER ERNEST CASIMIR,
zoon van Koning WILLEM II.

Op eenigen afstand links van Canova's kunstgewrocht is tegen den kerkmuur bevestigd een piedestaltvormige zwart gepolijste natuursteen, met een smallen rand van ongepolijsten hardsteen afgezet. In het middelvlak van de enkele Meters lange zerk lezen wij in gouden letters het volgende opschrift:

WILLEM,
ALEXANDER, ERNEST, CASIMIR,
ZOON
VAN HUNNE KON : & HARE KEIZ :
HOOGHEDEN
DEN PRINS EN DE PRINSES
VAN ORANJE.
GEBOREN DEN 21 MEI,
OVERLEDEN DEN 22 OCTOBER
1822.

IV.

GEDENKTEEKEN

VAN

HUGO DE GROOT.

Dit eenvoudige en sierlijke monument ter eere van den grooten staatsman is door den bekwamen Delftschen beeldhouwer *H. van Zwoll* vervaardigd. Het bevindt zich in het koor der Kerk aan de Noordzijde van het vorstelijk praalgraf. Het is geplaatst op eene verhevenheid van drie treden bestaande uit zwart gepolijsten hardsteen; de bovenste trede, waarop het monument rust, is met wit marmer ingelegd; het gedenkteeken zelf is geheel vervaardigd uit hardsteen en bestaat uit een voetstuk, waarop twee pilasters, van onderen met

wit marmer ingelegd, verrijzen. Boven die pilasters is een frontispice, waarin een wit-marmeren, zeer kunstig uitgehouwen, onlauwerd doodshoofd rust op twee kruiselings gelegde bazuinen en cyprestakken. Tegen den muur boven het fronton staat eene wit-marmeren vaas. In het midden, tusschen de pilasters, bevindt zich eene nis met caissons versierd. In de nis verheft zich eene pyramide, van zwart gepolijsten Namenschen steen en met een wit-marmeren kleed omhangen. Vóór die pyramide is geplaatst de buste van De Groot, met eene daarbij staande schreiende kinderfiguur, die eene omgekeerde fakkel in de linkerhand houdt en met den linkerarm op eene urn rust, die met eene cypressen-krans getooid is. De rechterhand omklemt het wapenschild van den beroemden Grotius. Verder treft men links van de buste nog andere zinnebeelden aan, zooals een boek, schrijfbladen enz. Daaronder is op een witten steen met zwarte letters een Latijnsch grafschrift in verzen gegrift, hetwelk vervaardigd werd door den geleerden Nederlander *Pieter Burman* of *Petrus Burmannus Secundus* (1713–1778), dat aldus luidt:

HUGONI GROTIO

SACRUM.

PRODIGIUM EUROPÆ, DOCTI STUPOR UNICUS ORBIS,
 NATURÆ AUGUSTUM SE SUPERANTIS OPUS,
 INGENII COELESTIS APEX, VIRTUTIS IMAGO,
 CELSIUS HUMANA CONDITIOE DECUS,
 CUI PEPERIT LIBANI LECTAS DE VERTICE CEDROS
 DEFENSUS VERÆ RELIGIONIS HONOR,
 QUEM LAURU MAVORS, PALLAS DECORAVIT OLIVA,
 QUUM BELLO ET PACI PUBLICA JURA DARET;
 QUEM THAMESIS BATAVÆ MIRACLUM ET SEQUANA TERRÆ
 VIDIT, ET ADSERVIT SÆNONIS AULA SIBI;
 GROTIUS HIC SITUS EST. TUMULO DISCEDITE, QUOS NON
 MUSARUM ET PATRIÆ FERVIDUS URIT AMOR.

De dichterlijke vertaling van deze Latijnsche verzen, vervaardigd door den verdienstelijken Nederlandschen letterkundige en dichter *P. G. Wilsen Geysbeek* (1774–1833), luidt als volgt:

Gewijd aan Hugo DE GROOT.

*Het Wonder van Europe, als wijze al d' aard ten zegen;
 't Gewrocht, waarin natuur zich zelf veredeld heeft;
 't Vernuft, als beeld der deugd, tot 's hemels top gestegen;*

't Sieraad, dat 's menschen stand zeer verr' te boven streeft;
Dien de achtbre Godsdienst als verdediger waardeerde,
En cedren toereikte op den Libanon gehaald;
Dien Mars met lauren, met oliften Pallas eerde,
Toen hij het regt van vrede en oorlog had bepaald;
In wien de Seine en Theems het wonder der Bataven
Aanschouwen, 't hof ten dienst van Zwedens rijksvorstin.
Ontwijk dit lijkgesteent': DE GROOT ligt hier begraven,
Gij die niet gloeit van zucht naar kunde en vrijheidsmin.

Het gedenkstuk is met een fraai ijzeren hek omgeven.

Hugo de Groot, gesproten uit een oud en aanzienlijk geslacht, wiens vader en grootvader onder de geleerde mannen van hunnen tijd werden genoemd, werd geboren te Delft den 10den April 1583 en overleed te Rostock den 28sten Augustus 1645. De Groot was een buitengewoon schrander staatsman en tevens een diepzinnig geleerde. Hij werd door zijne tijdgenooten als een wonder van menschelijk vernuft geëerbiedigd. Hij was een godgeleerde, humanist, wijsgeer, dichter, geschiedkundige en bovenal een rechtsgeleerde van bijzondere bekwaamheid. Zijn hoofdwerk „*De jure belli ac pacis*” („Over het recht des oorlogs en des vredes”) gold langen tijd als de codex van het volkenrecht. In zijn „*De mare libero*” („Over de vrije zee”) verdedigde hij de vrijheid van den Nederlandschen handel op Oost-Indië.

— Het praalgraf is door zijne familie in het jaar 1781 opgericht en sedert 1886 pronkt de Groote Markt te Delft met zijn standbeeld, waarop de welsprekende naam HUGO GROTIVS (in gouden letters) zonder meer, de herinnering verlevendigt aan een man, zooals slechts zelden onder de menschen geboren wordt.